

2023

POLITICAL SCIENCE

Paper : POL-HC-2026

(Political Process in India)

(Honours Core)

Full Marks : 80

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. Answer the following questions : 1×10=10

তলত দিয়া প্রশ্নবোৰৰ উত্তৰ লিখা :

- (a) Which party had emerged as the second largest party in the First General Election of India?

ভাৰতৰ প্ৰথম সাধাৰণ নিৰ্বাচনত কোনটো দল দ্বিতীয় সংখ্যাগৰিষ্ঠ দল হিচাপে পৰিগণিত হৈছিল?

- (b) Mention one characteristic of Indian party system.

ভাৰতৰ দলীয় ব্যৱস্থাৰ এটা বৈশিষ্ট্য লিখা।

- (c) Mention one recommendation of Mandal Commission.

মণ্ডল আয়োগৰ এটা পৰামৰ্শ উল্লেখ কৰা।

- (d) In which year was the State Reorganization Act passed by the Indian Parliament?

ভাৰতীয় সংসদে কিমান চনত ৰাজ্য পুনৰ্গঠন আইনখন গ্ৰহণ কৰিছিল?

- (e) Write the name of one plain tribe that has got Sixth Schedule status.

ষষ্ঠ অনুসূচীৰ মৰ্যাদা লাভ কৰা এটা ভৈয়ামৰ জনগোষ্ঠীৰ নাম লিখা।

- (f) Mention one Affirmative Action Policy mentioned in the Directive Principles of State Policy for women.

ৰাষ্ট্ৰ পৰিচালনাৰ নিৰ্দেশাত্মক নীতিত মহিলাৰ বাবে থকা এটা যোগাত্মক কাৰ্যনীতি উল্লেখ কৰা।

- (g) Write the name of one Northeastern State that raised demand for secession.

বিচ্ছিন্নতাৰ দাবী উত্থাপন কৰা উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ এখন ৰাজ্যৰ নাম লিখা।

- (h) Mention the name of one Act adopted by the Indian Parliament that reveals the coercive nature of Indian State.

ভাৰত ৰাষ্ট্ৰৰ দমনমূলক প্ৰকৃতিক প্ৰতিফলিত কৰা ভাৰতীয় সংসদে গ্ৰহণ কৰা এখন আইনৰ নাম উল্লেখ কৰা।

- (i) Write the name of one regional political party of Assam.

অসমৰ এটা আঞ্চলিক ৰাজনৈতিক দলৰ নাম লিখা।

- (j) Give one argument against regionalism.

আঞ্চলিকতাবাদৰ বিপক্ষে এটা যুক্তি দিয়া।

2. Write very short answers :

2×5=10

অতি চমু উত্তৰ লিখা :

- (a) Write the name of two political analysts who analyzed the politics of India of first two decades after Independence.

স্বাধীনতাৰ পিছৰ প্ৰথম দুটা দশকৰ ভাৰতৰ ৰাজনৈতিক বিশ্লেষণৰ লগত জড়িত দুজন ৰাজনৈতিক বিশ্লেষকৰ নাম লিখা।

- (c) Mention one recommendation of Mandal Commission.

মণ্ডল আয়োগৰ এটা পৰামৰ্শ উল্লেখ কৰা।

- (d) In which year was the State Reorganization Act passed by the Indian Parliament?

ভাৰতীয় সংসদে কিমান চনত ৰাজ্য পুনৰ্গঠন আইনখন গ্ৰহণ কৰিছিল?

- (e) Write the name of one plain tribe that has got Sixth Schedule status.

ষষ্ঠ অনুসূচীৰ মৰ্যাদা লাভ কৰা এটা ভৈয়ামৰ জনগোষ্ঠীৰ নাম লিখা।

- (f) Mention one Affirmative Action Policy mentioned in the Directive Principles of State Policy for women.

ৰাষ্ট্ৰ পৰিচালনাৰ নিৰ্দেশাৱলীৰ নীতিত মহিলাৰ বাবে থকা এটা যোগাৱদ্ধ কাৰ্যনীতি উল্লেখ কৰা।

- (g) Write the name of one Northeastern State that raised demand for secession.

বিচ্ছিন্নতাৰ দাবী উত্থাপন কৰা উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ এখন ৰাজ্যৰ নাম লিখা।

- (h) Mention the name of one Act adopted by the Indian Parliament that reveals the coercive nature of Indian State.

ভাৰত ৰাষ্ট্ৰৰ দমনমূলক প্ৰকৃতিক প্ৰতিফলিত কৰা ভাৰতীয় সংসদে গ্ৰহণ কৰা এখন আইনৰ নাম উল্লেখ কৰা।

- (i) Write the name of one regional political party of Assam.

অসমৰ এটা আঞ্চলিক ৰাজনৈতিক দলৰ নাম লিখা।

- (j) Give one argument against regionalism.

আঞ্চলিকতাবাদৰ বিপক্ষে এটা যুক্তি দিয়া।

2. Write very short answers :

2×5=10

অতি চমু উত্তৰ লিখা :

- (a) Write the name of two political analysts who analyzed the politics of India of first two decades after Independence.

স্বাধীনতাৰ পিছৰ প্ৰথম দুটা দশকৰ ভাৰতৰ ৰাজনৈতিক বিশ্লেষণৰ লগত জড়িত দুজন ৰাজনৈতিক বিশ্লেষকৰ নাম লিখা।

- (b) Mention two causes for the growth of regionalism in India.

ভাৰতত আঞ্চলিকতাবাদৰ উত্থানৰ দুটা কাৰণ উল্লেখ কৰা।

- (c) Mention two causes for the growth of communalism in India.

ভাৰতত সাম্প্ৰদায়িকতাবাদৰ উত্থানৰ দুটা কাৰণ উল্লেখ কৰা।

- (d) Write the meaning of Affirmative Action Policy.

যোগাত্মক কাৰ্যনিতিৰ অৰ্থ লিখা।

- (e) What is coalition government?

সংশ্লিষ্ট চৰকাৰ কি?

3. Write short notes on (any four) : $5 \times 4 = 20$

চমু টোকা লিখা (যি কোনো চাৰিটা) :

- (a) Accommodative measures of Indian Federal system

ভাৰতীয় যুক্তৰাষ্ট্ৰীয় ব্যৱস্থাৰ সমায়োজন ব্যৱস্থা

- (b) Gender as a determinant of voting behaviour

ভোটাৰৰ নিৰ্বাচনী আচৰণ নিৰ্ধাৰক হিচাপে লিঙ্গ

- (c) Caste-based affirmative action of India

ভাৰতৰ জাতিভিত্তিক যোগাত্মক ব্যৱস্থা

- (d) Sixth Schedule of the Indian Constitution

ভাৰতীয় সংবিধানৰ ষষ্ঠ অনুসূচী

- (e) Secessionism

বিচ্ছিন্নতাবাদ

- (f) Congress system

কংগ্ৰেছ ব্যৱস্থা

4. Answer the following questions : $10 \times 4 = 40$

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা :

- (a) Discuss the changing nature of party system in India with special reference to post-Fourth General Election period. 10

চতুৰ্থ সাধাৰণ নিৰ্বাচনৰ পিছৰ সময়ছোৱাৰ বিশেষ উল্লেখসহ ভাৰতীয় দলীয় ব্যৱস্থাৰ পৰিৱৰ্তিত প্ৰকৃতি আলোচনা কৰা।

(6)

Or / নাইবা

Explain different factors affecting the voting behaviour of Indian electorates.

ভাৰতীয় ভোটৰ নিৰ্বাচনী আচৰণত প্ৰভাৱ পেলাৱা বিভিন্ন দিশসমূহ/উপাদানসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

- (b) Discuss the major debates on secularism in India. 10

ভাৰতবৰ্ষত ধৰ্মনিৰপেক্ষতা সম্পৰ্কত প্ৰধান বিতৰ্কসমূহ আলোচনা কৰা।

Or / নাইবা

To what extent Indian politics is secular? Analyze.

ভাৰতীয় ৰাজনীতি কিমান ধৰ্মনিৰপেক্ষ? বিশ্লেষণ কৰা।

- (c) What is Developmental State? Discuss the developmental nature of Indian State in post-Independence period. 2+8=10

বিকাশাত্মক ৰাষ্ট্ৰ কি? স্বাধীনোত্তৰ ভাৰতবৰ্ষৰ বিকাশাত্মক প্ৰকৃতি আলোচনা কৰা।

Or / নাইবা

Discuss the welfarist nature of Indian State. 10

ভাৰত ৰাষ্ট্ৰৰ কল্যাণকামী প্ৰকৃতি আলোচনা কৰা।

(7)

- (d) Evaluate the Affirmative Action Policies of India. To what extent these measures are successful in bringing equality in society? 5+5=10

ভাৰতৰ যোগাত্মক কাৰ্যনীতিবোৰৰ মূল্যায়ন কৰা। এই নীতিবোৰে সমাজত সমতা স্থাপনত কিমানদূৰ সফল হৈছে?

Or / নাইবা

Discuss how caste has affected Indian politics. 10

ভাৰতীয় ৰাজনীতিক জাতিয়ে কিদৰে প্ৰভাৱিত কৰিছে, আলোচনা কৰা।

★ ★ ★